

Signalen van dyslexie

Let bij uw kind op signalen van dyslexie en vraag u het volgende af:

Op de basisschool:

- Kan mijn kleuter de namen van kleuren, de dagen van de week of cijfers onthouden?
- Hoe zit het met het herkennen van letters?
- Kan mijn kind in groep drie al korte woordjes lezen?
- Blijft mijn kind langer dan andere kinderen de woordjes spellen?
- Maakt mijn kind bij het lezen veel raadfouten?
- Heeft mijn kind een hekel aan hardop lezen?
- Zijn er tekenen van moedeloosheid of faalangst?
- Zoekt mijn kind uitvluchten om niet naar school te hoeven gaan?
- Heeft het vaak lichamelijke problemen?
- Zijn er gedragsproblemen?

In de brugklas

- Heeft mijn zoon of dochter problemen met het leren van woordjes?
- Zijn er problemen met de uitspraak van de moderne vreemde talen?
- Heeft mijn kind onvoldoendes voor de talen?
- Is mijn kind erg lang bezig met zijn huiswerk?

Voor alle duidelijkheid

Dyslexie is beslist geen luiheid, gebrek aan intelligentie of modeziekte. Dyslexie is wel een ernstig probleem bij het lezen en spellen, dat een bedreiging vormt voor de ontwikkeling van een kind.

INFORMATIE

Voorlichting

In het kader van het Masterplan Dyslexie is een voorlichtingsfilm gemaakt: *Hoezo Dyslexie?* Deze film (dvd) kunt u bestellen via www.lcowijzer.nl

Het boekje *Houvast bij leesproblemen en dyslexie* is vanaf januari 2006 verkrijgbaar via Balans, (079) 363 39 70. De verkorte versie kunt u gratis downloaden via www.steunpuntdyslexie.nl

Meer weten?

Masterplan Dyslexie:
www.masterplandyslexie.nl
Steunpunt Dyslexie voor ouders:
www.steunpuntdyslexie.nl
Telefonische Helpdesk Steunpunt Dyslexie:
(030) 225 50 52

Bij dyslexie is goede hulp nodig en mogelijk.

DYSLEXIE,

NEEM ER EVEN DE TIJD VOOR!

Ongeveer 3,5 procent van alle leerlingen in het basis- en het voortgezet onderwijs heeft problemen met lezen en spellen als gevolg van dyslexie. Een deel van deze kinderen raakt achterop bij het leren lezen in groep 3 van de basisschool. Anderen lopen pas vast in de brugklas, als ze met de moderne vreemde talen te maken krijgen. Of nog later, als ze in het studiehuis steeds meer teksten zelfstandig moeten doorwerken.

Goede begeleiding helpt

Kinderen met dyslexie worden vaak onzeker en hebben minder zelfvertrouwen. Vaak komen ze terecht in een te lage vorm van onderwijs, terwijl ze eigenlijk meer zouden kunnen. Het is daarom belangrijk dat hun probleem al vroeg wordt herkend en erkend. Ze kunnen dan tijdig goede begeleiding krijgen. In deze folder kunt u lezen wat u en de school kunnen doen wanneer uw kind dyslectisch is.

Leren lezen

Lisa zit in groep 3. Ze is net begonnen met leren lezen. Ze leert dat er verschillende letters bestaan, die allemaal bij een bepaalde klank horen. Het rondje hoort bij de 'o'. Het rondje met de stok kan een 'b', een 'd', een 'p' of een 'q' zijn. Dat hangt van de plaats aan de stok af. Het koppelen van een klank aan een letter is het begin van technisch leren lezen. Daarna komt het leren lezen van hele woorden en het begrijpend lezen van zinnen en teksten.

Een onverwacht probleem

Al snel blijkt echter dat Lisa moeite heeft om de letters te onthouden. Ze haalt regelmatig de klanken door elkaar. Met kerst blijkt ze de letters en korte woordjes zoals 'vis' of 'pet' nog niet vlot te kunnen benoemen. Lisa krijgt er genoeg van. Ze vindt het heel vervelend dat zij nog niet kan wat haar vriendinnetjes al wel met groot gemak kunnen. Als ze moet gaan lezen, droomt ze steeds vaker weg. 's Ochtends heeft Lisa buikpijn en wil ze niet naar school.

Ook Abdel Kader heeft problemen met het onthouden van de Nederlandse letters. Dat is niet zo raar, want hij spreekt nog niet zo goed Nederlands. Maar het kan zijn dat ook bij Abdel Kader het leren lezen van de korte woordjes langzamer gaat dan bij de andere kinderen die thuis geen Nederlands spreken. Dan zal ook Abdel Kader bij het lezen steeds vaker wegdromen of buikpijn krijgen als hij aan de leesles op school denkt.

Emma was op de basisschool wel wat traag met lezen en maakte ook regelmatig fouten bij de spelling, maar ze raakte daardoor niet ernstig achter. Ze kon dankzij haar snelle begrip de technische leesproblemen omzeilen. Maar als Emma in het voortgezet onderwijs komt, moet zij veel meer lezen. Wanneer ze ook nog te maken krijgt met de vreemde talen, gaat het mis. Ze kan het tempo niet meer bijhouden. Als na onderzoek blijkt dat ook Emma dyslectisch is, kan zij een 'dyslexieverklaring' krijgen. Met deze verklaring kan de school maatregelen nemen om haar met hulpmiddelen en voorzieningen te ondersteunen. Dan kan zij ondanks haar dyslexie toch het onderwijs volgen dat past bij haar niveau.

Wat is dyslexie?

Dyslexie is een *hardnekkige* stoornis bij het technisch leren lezen en/of spellen. Het heeft niets te maken met de intelligentie van een kind. Ondanks extra oefenen blijven de problemen met lezen en/of spellen bestaan.

Kinderen of jongeren die problemen hebben met het lezen of spellen, kunnen het onderwijs minder goed volgen. Daar moet immers veel gelezen en geschreven worden. In veel gevallen lijdt hun zelfvertrouwen daar onder.

Dyslexie gaat helaas nooit helemaal over. Ook na behandeling blijven leerlingen met dyslexie trage lezers die veel extra inspanning moeten leveren om alles te lezen wat er in het onderwijs gelezen moet worden.

Vroeg erbij zijn

Om achterstand en bijkomende problemen te voorkomen, is het belangrijk dat dyslexie zo vroeg mogelijk wordt ontdekt. Dat kan door extra te letten op de signalen. Vooral wanneer dyslexie in de familie voorkomt of wanneer al op jonge leeftijd blijkt dat de spraak- en taalontwikkeling wat langzamer gaat dan bij andere kinderen.

Neem uw kind serieus

Wanneer er op school problemen ontstaan, dan zult u dat als ouder of verzorger merken aan het gedrag van uw kind. Sommige kinderen met leerstoornissen als dyslexie worden extra lastig, anderen juist stil en teruggetrokken. Het kan ook dat uw kind niet meer naar school wil of allerlei lichamelijke klachten krijgt, bijvoorbeeld buikpijn. Neem deze klachten altijd serieus en bespreek ze op school. Samen kunt u manieren bespreken om uw kind te helpen.

Protocollen Dyslexie

De afgelopen jaren zijn er dyslexieprotocollen ontwikkeld voor het basis- en het voortgezet onderwijs. Daarmee kunnen leraren en andere deskundigen stap voor stap werken aan het opsporen van leesproblemen en dyslexie en het begeleiden van dyslectische leerlingen. Elke school heeft deze protocollen. Voor ouders is op basis van deze protocollen het boekje *Houvast bij leesproblemen en dyslexie* geschreven.

Extra oefenen?

Bij problemen met het leren lezen en spellen, wordt bij jonge kinderen vaak gekozen voor extra oefenen. Maar wanneer uw kind echt dyslectisch is, zal dit niet altijd het gewenste resultaat opleveren. Het is dan zaak uw kind ook extra hulpmiddelen te bieden, zodat de dyslexie het verdere leren niet in de weg staat. Dit kan al in het basisonderwijs. In het voortgezet onderwijs kan de school, onder bepaalde voorwaarden, zelfs vrijstelling verlenen voor sommige onderdelen, zoals een vreemde taal.